

Huvudman

Eskilstuna kommun
eskilstuna.kommun@eskilstuna.se

Beslut

Datum 2025-11-27

Dnr SI 2025:7106

Sida **1 (10)**

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Fröslundaskolan F-6 i Eskilstuna kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Eskilstuna kommun att senast den 27 februari 2026 ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande undervisning av behöriga och legitimerade lärare, extra studietid, extra anpassningar, anmälan om utredning av behov av särskilt stöd samt anmälan om kränkande behandling. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen

Om Eskilstuna kommun inte följer detta föreläggande, kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Eskilstuna kommun ska vidta följande åtgärder

Undervisning av behöriga och legitimerade lärare

1. Se till att undervisningen i så stor utsträckning som möjligt bedrivs av lärare som är behöriga och legitimerade för den undervisning de bedriver, om lärarna inte omfattas av något av undantagen från dessa krav. Detta gäller exempelvis de samhälls- och naturorienterande ämnena, matematik, bild och teknik på mellanstadiet samt samhälls- och naturorienterande ämnen och engelska på lågstadiet. Huvudmannen ska i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder inkomma med en förteckning över undervisande personal på skolenheten där det framgår lärarnas legitimation och behörigheter samt vilka ämnen och årskurser som lärarna bedriver undervisning i. För det fall huvudmannen avser att för undervisningen använda lärare utan legitimation och/eller rätt behörighet, ska huvudmannen i redovisningen ange vilken undantagsbestämmelse beslutet grundar sig på samt inkomma med en motivering kring varför

bestämmelsen är tillämplig i det aktuella fallet. (2 kap. 13 och 18 §§ skollagen)

Extra studietid

2. Se till att samtliga elever i årskurs 4–6 erbjuds att frivilligt delta i extra studietid i en omfattning om minst två timmar per vecka. Den extra studietiden ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen. Av huvudmannens redovisning ska det framgå när den extra studietiden anordnas. (10 kap. 5 a § skollagen)

Extra anpassningar

3. Se till att elever, som har bedömts vara i behov av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ges sådana anpassningar. Rektorn ska följa upp och dokumentera vilka elever som lärarna bedömer vara i behov av extra anpassningar samt följa upp att de eleverna ges de extra anpassningar som de behöver. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 5 § skollagen, Lgr 22, 2.8 Rektorns ansvar)

Anmälan om utredning av särskilt stöd

4. Se till att vid minst ett tillfälle innan den 27 februari 2026 informera samtliga lärare och övrig skolpersonal om skollagens krav gällande anmälan till rektorn om att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Huvudmannen ska dokumentera när och hur informationen har förmedlats. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (2 kap. 34 § a och 3 kap. 7 § skollagen)
5. Se till att alla lärare anmäler till rektorn om en elev, trots extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, befaras inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas eller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska dokumentera hur många anmälningar som inkommit till rektorn under perioden den 28 november 2025 till och med den 27 februari 2026. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 § skollagen)

Anmälan om kränkande behandling

6. Se till att lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler detta till rektorn. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit under

perioden den 28 november 2025 till och med den 27 februari 2026. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (6 kap. 10 § skollagen)

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2025:7106) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har hösten 2025 utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys inlett en tillsyn av Fröslundaskolan F-6 i Eskilstuna kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Fröslundaskolan F-6 följer gällande bestämmelser om undervisning av behöriga och legitimerade lärare, extra studietid, extra anpassningar, anmälan av behov om särskilt stöd samt anmälan om kränkande behandling.

Skolinspektionen har genomfört ett oanmält besök den 14 oktober 2025 och ett anmält besök den 15–16 oktober 2025. Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt genom lektionsobservationer. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat åtgärdsprogram, förteckning över anmälan och utredning av behov om särskilt stöd och individuella utvecklingsplaner. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Undervisning av behöriga och legitimerade lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av ingiven lärarförteckning samt intervjuer med lärare och rektorn framgår att tjänstefördelningen på skolenheten utgår från ett så kallat klasslärarsystem, vilket innebär att en lärare undervisar eleverna i en klass i merparten av ämnena. Det framgår vidare av lärarförteckningen att lärare undervisar i ämnen som de saknar behörighet i, vilket även bekräftas av intervjuer med rektorn och lärare. Detta gäller exempelvis de samhälls- och naturorienterande ämnen, matematik, bild och teknik på mellanstadiet, de samhälls- och naturorienterande ämnen på lågstadiet samt engelska i en årskurs på lågstadiet. Av dokumentationen framgår vidare att det är möjligt att med befintliga lärare på skolenheten ändra tjänstefördelningen så att eleverna i större utsträckning undervisas av lärare som är behöriga.

I intervju med rektorn framkommer att undervisningen till stor del bedrivs av klasslärare för att skapa trygghet för eleverna. Vidare uppger rektorn att lärare får lämna önskemål avseende vilka ämnen de önskar undervisa i, vilket också påverkar tjänstefördelningen. Rektorn uppger att fler elever skulle få undervisning av behöriga lärare om tjänstefördelningen baserades på lärarnas behörigheter.

I intervju med lärare framkommer att tjänstefördelningen på skolenheten i första hand baseras på lärarnas legitimation och behörigheter. Det framkommer vidare att lärarna har möjlighet att lämna önskemål om de vill undervisa i en specifik årskurs eller ett ämne. Lärarna uppger vidare att det finns lärare som undervisar i ämnen som de saknar behörighet i samt att orsaken till att skolan valt att organisera undervisningen utifrån ett klasslärarsystem är att skolan har oroliga elevgrupper som kräver trygghet i klassrummet.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen (2 kap. 13 § skollagen).

Av skollagen framgår vidare att om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen, får en annan lärare eller förskollärare bedriva undervisningen. En sådan lärare eller förskollärare ska 1. vara lämplig att bedriva undervisningen, och 2. i så

stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. (2 kap. 18 § skollagen)

I förarbetena till skollagen anges att med "särskilt skäl med hänsyn till eleverna" avses exempelvis behov av att få ta bort en utbildad lärare från undervisning på grund av missbruksproblem. (Prop. 2009/10:165, s.268)

Av förarbetena till skollagen framgår att alla elever och barn har rätt till undervisning av god kvalitet och undervisningen ska därför i första hand skötas av lärare och förskollärare som har en utbildning för den undervisning de bedriver. (prop. 2009/10:165 s. 269 och 652)

I förarbetena betonas vidare att läraren är den enskilt viktigaste faktorn för elevernas resultat. Studier visar att lärares ämneskompetens och didaktiska kompetens är avgörande för att eleverna ska nå goda resultat. Det är därför problematiskt att en stor del av undervisningen i det svenska skolväsendet bedrivs av personer som saknar utbildning för den undervisning de bedriver, helt eller delvis. Utöver de generella lärarkompetenserna ska lärare också ha en specifik kompetens för olika skolformer, verksamheter, årskurser och ämnen. Det är nödvändigt eftersom, barn ungdomar och vuxna i olika åldrar och på olika utbildningsnivåer kräver olika slag av undervisning. För att utbildningen och undervisningen ska hålla hög kvalitet ska huvudmännen använda lärares kompetens på rätt sätt i undervisningen. Rektorn som leder och samordnar det pedagogiska arbetet inom sitt verksamhetsområde, har ansvar för att planera verksamheten på ett sådant sätt att lärare och förskollärare används för sådan undervisning som läraren eller förskolläraren har utbildning för. (prop. 2009/10:165 s.261 f.)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolenheten brister i att erbjuda eleverna en undervisning som bedrivs av behöriga och legitimerade lärare. Tillsynen visar att organiseringen av utbildningen inte utgår från författningarnas krav på att undervisningen ska bedrivas av legitimerade och behöriga lärare, samt att eleverna i flera ämnen skulle få undervisning av behöriga och legitimerade lärare i större utsträckning om undervisningen organiserades utifrån lärarnas behörigheter i stället för elevernas trygghet och relation till klassläraren. De uppgifter som framkommit i tillsynen gällande att hänsyn tagits till elevernas trygghet utgör enligt Skolinspektionens bedömning inte ett sådant särskilt skäl som avses i 2 kap. 18 § skollagen.

Extra studietid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare och rektorn framgår att eleverna i årskurserna 4–6 erbjuds att frivilligt delta i extra studietid en timme i veckan. Den extra studietiden är förlagd i direkt anslutning till elevernas sista lektion på schemat och det är klassläraren som ansvarar för och deltar under den extra studietiden. Orsaken till att extra studietid endast erbjuds en timme i veckan i stället för två timmar är, enligt lärarna och rektorn, att det inte finns tillgång till lärare som kan bemanna undervisningen under längre tid än en timme.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att elever i årskurs 4–9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka. Undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör. Extra studietid ska inte räknas in i den minsta totala undervisningstiden. (10 kap. 5 a § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolenheten brister i att erbjuda eleverna i årskurs 4–6 att frivilligt delta i extra studietid om minst två timmar per vecka. Tillsynen visar att extra studietid endast erbjuds en timme i veckan. Att skolenheten inte erbjuder extra studietid i den omfattning som skollagen kräver innebär att eleverna på skolenheten inte ges samma möjligheter som elever på andra skolor att utifrån sina egna förutsättningar nå så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Extra anpassningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med lärare framgår att eleverna inte ges extra anpassningar i den omfattning som eleverna är i behov av inom ramen för den ordinarie undervisningen. Lärarna uppger att en orsak till detta är att det finns många elever som är i behov av särskilt stöd och att dessa elever prioriteras. Detta innebär att lärarna inte har förutsättningar i form av tid att ge samtliga elever med behov av extra anpassningar detta.

Elevhälsan uppger i intervjun att det finns elever som lärare befarar inte kommer uppnå kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna och som är i behov av extra anpassningar, men som inte

ges det. Enligt elevhälsan dokumenteras elevers behov av extra anpassningar. Lärarna saknar dock förutsättningar att tillgodose samtliga elevers behov av extra anpassningar. Detta beror bland annat på tidsbrist då det finns många elever med behov av extra anpassningar och kunskapsbrist hos vissa lärare gällande vilka extra anpassningar en lärare kan tillämpa. Elevhälsan uppger även att lärare ibland avslutar extra anpassningar innan de gett effekt.

Av intervju med rektorn framgår att det finns en rutin på skolan gällande arbetet med extra anpassningar. Rektorn uppger vidare att det finns många elever på skolan med behov av extra anpassningar. Det är därför svårt för lärarna att tillgodose behovet i klassrummet. Framför allt finns det många elever med bristande språkkunskaper som har behov av att öva på det svenska språket i mindre forum. Enligt rektorn finns det inte förutsättningar att tillgodose alla elevers behov av extra anpassningar.

Av huvudmannens inkomna synpunkter på tjänsteanteckningen framgår det att lärarna arbetar differentierat på gruppnivå för att säkerställa att alla elever ges extra anpassningar.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 3 kap. 7 § skollagen, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt. (3 kap. 5 § skollagen)

Rektorn har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans, de extra anpassningar eller det särskilda stöd samt den hjälp de behöver. (Lgr 22, 2.8 Rektors ansvar)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolenheten brister i arbetet med extra anpassningar på skolenheten. Lärarna uppger att extra anpassningar inte ges till alla elever utifrån elevernas identifierade behov på grund av att lärarna saknar förutsättningar att ge dessa. Lärarnas utsago bekräftas av elevhälsan och rektorn som uppger att lärarna saknar förutsättningar att tillgodose behovet i undervisningen. Mot bakgrund av vad som framkommit under intervjuerna, bedömer Skolinspektionen att det får anses sannolikt att alla elever, i enlighet med elevers behov, inte ges extra anpassningar

inom ramen för den ordinarie undervisningen. Sammanfattningsvis innebär detta att skolenheten inte lever upp till författningarnas krav och att eleverna riskerar att inte uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

Anmälan till rektorn för utredning av behov av särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervjuer med lärare, elevhälsan samt rektorn framkommer att det finns flera elever som lärare befarar inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, men som inte är anmälda för utredning av behov av särskilt stöd.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet, och att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag ges möjligheter till kompetensutveckling. (2 kap. 34 a § skollagen)

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Vidare framgår att samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd. Ska han eller hon ges sådant stöd. (3 kap. 7 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister vad gäller att anmäla elevers behov av särskilt stöd till rektorn. Tillsynen visar att det finns elever som lärare befarar inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller

kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas trots extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, men som inte anmälts till rektorn.

Om anmälan till rektorn inte görs när det befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömningen av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots extra anpassningar, och elevens eventuella behov av särskilt stöd inte utreds riskerar eleven att bli utan det särskilda stöd som eleven kan ha behov av och rätt till enligt skollagen.

Anmälan om kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare och elevhälsan framgår att det inte alltid görs en anmälan om kränkande behandling till rektorn när en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling. Anledningen till det är enligt lärare och elevhälsan att personalen först gör en bedömning av händelsen för att avgöra om en anmälan till rektorn ska göras eller inte. Om personalen bedömer att händelsen inte är en form av kränkande behandling, görs inte en anmälan.

Rektorn uppger i intervju att personalen anmäler kränkande behandling till rektorn. Enligt rektorn görs det för många anmälningar och det finns därför ett behov av att diskutera med personalgruppen vad kränkande behandling innebär. Rektorn uppger vidare att personalen ska göra en bedömning av händelsen innan en anmälan görs till rektorn och att en anmälan inte ska göras i de fall där personalen bedömer att händelsen inte är kränkande behandling. Enligt rektorn kan de flesta situationer och konflikter lösas på plats och kräver därför inte en anmälan om kränkande behandling.

Rättslig reglering

En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap 10 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att anmäla kränkande behandling. Tillsynen visar att all personal på skolan inte anmäler kränkande behandling, trots kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling. Tillsynen visar vidare att personalen på skolenheten gör en egen bedömning av om händelsen är att anse som kränkande behandling, innan en anmälan till rektorn görs. Om personalen bedömer att händelsen inte är kränkande behandling, görs inte någon anmälan till rektorn.

Skolinspektionen vill betona att anmälningsskyldigheten i skollagen omfattar alla händelser där en elev upplever sig ha blivit utsatt för kränkande behandling eller om det på något annat sätt, till exempel genom skolpersonalens egna observationer, kommer fram att eleven kan uppleva sig utsatt för kränkande behandling. Det innebär att det inte ska göras en värdering av hur allvarlig en händelse är innan den anmäls till rektorn.

Huvudmannens skyldighet att utreda uppgifter om kränkande behandling inträder vid varje tillfälle en företrädare för skolan får kännedom om att en elev upplever sig kränkt. När uppgifter om kränkande behandling inte anmäls systematiskt medför det att huvudmannen inte kan agera för att säkerställa att en utredning skyndsamt startas samt att åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i sätts in. Huvudmannen har då inte någon möjlighet att inom ramen för sitt systematiska kvalitetsarbete vidta förebyggande åtgärder för att förhindra kränkningar på skolan framöver.

X Anna Åhman Lundberg

Beslutsfattare
Signerat av: Anna Åhman Lundberg

X Radenka Milikic

Föredragande
Signerat av: Radenka Milikic